

Motion

1981/82: 456

Gullan Lindblad och Göthe Knutsson

Ökad utslussning till den reguljära arbetsmarknaden av Samhällsföretags anställda

Samhällsföretag har som övergripande målsättning att ge arbete till dem som på grund av nedsatt arbetsförmåga inte kan få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Strävan skall emellertid vara att de anställda efter en tid skall kunna övergå till arbete inom den reguljära arbetsmarknaden. På så sätt kan andra praktiskt arbetsföra beredas arbete inom Samhällsföretag, vars primära uppgift måste vara att bereda arbete till arbetshandikappade och inte tjäna som ett regionalpolitiskt instrument. Erfarenheterna har tyvärr visat att "utslussningen" till det reguljära arbetslivet blivit mycket liten, i realiteten endast ca 1 % av antalet anställda.

Positiva åtgärder av något slag måste tillskapas för att öka de arbetshandikappades möjligheter till arbete och arbetsanpassning på den öppna arbetsmarknaden. Den dyraste lösningen har sannerligen inte visat sig särskilt effektiv härvidlag.

En översyn har gjorts inom Samhällsföretagsgruppen, och i en nyligen avlämnad rapport har man uttryckt förhoppningen att en övergång till den reguljära arbetsmarknaden i storleksordningen 2-4 % per år skall vara öjlig inom de närmaste åren, förutsatt att arbetsmarknadsläget förbättras. För budgetåret 1982/83 beräknas en 2,5-procentig övergång. Bl. a. pågår projekt i tre län med ett intensifierat samarbete mellan länsarbetsnämnden och det regionala företaget för att intensifiera insatserna för de anställdas möjligheter att övergå till annat arbete.

Dagens arbetsmarknadsläge är kärvt, och den reguljära arbetsmarknadens inställning till arbetshandikappade spelar en avgörande roll, liksom arbetsförmedlingens insatser.

Kanske man vågar hoppas att "Handikappåret" bidragit till att öka förståelsen för de arbetshandikappades problem.

Även om stor enighet har rått vid bildandet av Samhällsföretag i dess nuvarande utformning och även om en majoritet sluter upp bakom strävandena att genom Samhällsföretag bereda arbete åt arbetshandikappade, måste man konstatera att denna form av verksamhet ställer sig synnerligen dyrbar för samhället. "Subventionen" på lönekostnaden för varje plats vid företaget torde uppgå till ca 160 %, om man räknar med fastighetsfondens kostnader. Därför måste man fråga sig: Finns det ingen billigare, effektivare och för den arbetshandikappade lika acceptabel form av anställning som vid Samhällsföretag?

Anställning med lönebidrag har visat sig vara en positiv satsning. I "normalfallet" utgår 75-procentig statlig täckning av lönekostnaden första året med avtrappning till 50-25-25-0 %.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget föreslås i proposition 1981/82: 100 en begränsning av antalet platser hos arbetsgivare som får särskilt hög täckning för sina lönekostnader. Detta kan synas bestickande, men tar man i beaktande vad en plats "kostar" vid Samhällsföretag måste man fråga sig om det inte vore mycket samhällsekonomiskt försvarbart med en successiv övergång från anställning vid Samhällsföretag till anställning med lönebidrag i det reguljära arbetslivet.

Någon form av försöksverksamhet med en successiv avtrappning av anställningar vid Samhällsföretag till förmån för anställning med väsentligt höjda lönebidrag borde under en viss tidsrymd kunna ske i något eller några arbetsförmedlingsdistrikt. Lönebidragen kunde under denna försöksperiod ligga mellan 100 och 150 % av lönekostnaden med individuell anpassning. Omfattningen kunde förslagsvis vara ett tjugotal platser per distrikt under en treårsperiod. De gjorda erfarenheterna av försöksverksamheten kunde sedan ligga till grund för riksdagens fortsatta ställningstagande till verksamheten vid Stiftelsen Samhällsföretag.

Med stöd av ovanstående föreslår vi

att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till åtgärder i syfte att successivt minska antalet anställda vid Samhällsföretag till förmån för anställning med lönebidrag i det reguljära arbetslivet i enlighet med motionen, bl. a. med en treårig försöksperiod med väsentligt höjda, individuellt anpassade lönebidrag i något eller några arbetsförmedlingsdistrikt.

Stockholm den 19 januari 1982

GULLAN LINDBLAD (m)

GÖTHE KNUTSON (m)